

Motion till riksdagen 2005/06:Ub318

av **Mikaela Valtersson och Mona Jönsson (mp)**

Värdegrundsarbete i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skolans uppdrag att arbeta med värdegrundsfrågor bör förstärkas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Myndigheten för skolutveckling skall få i uppdrag att följa och sprida olika sätt att arbeta med värdegrundsfrågor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av forskning om pedagogiska metoder för att arbeta med utveckling av barns och ungdomars värdegrund.

Inledning

Vi ser allt större behov av att i skolan arbeta än mer intensivt med värderingar och livsstilsfrågor. Att ge elever utrymme att reflektera, diskutera och förstå sina känslor måste prioriteras högre i skolan. Vi människor måste lära oss att hantera en rad problem som har sin grund i vilka värderingar vi själva och våra medmänniskor ger uttryck för.

Unga människor måste uppmärksammas särskilt i detta sammanhang eftersom de kan vara särskilt utsatta i och med den osäkerhet som många upplever då de under ungdomsåren aktivt försöker forma sin identitet, men också för att klimatet unga människor emellan kan vara väldigt tufft. I skolorna är kränkande behandling så som exempelvis mobbning och rasistiska eller sexistiska kommentarer tyvärr alltför vanligt.

Skolans värdegrundsarbete

Det är viktigt att man i skolan arbetar för att försöka motverka denna hårda kultur. Det gör man bäst genom att hjälpa individerna att hantera och förstå

Fel! Okänt namn på

sina känslor. En person som är trygg i sig själv känner sig inte hotad av andra och känner därmed inte samma behov av att attackera andra människor. Starka och trygga individer vågar ge av sig själva, vilket möjliggör ett mänskligt perspektiv på omvärlden. Mycket bra arbete bedrivs i denna riktning på skolorna i dag, men det behöver förstärkas ytterligare, vilket regeringen bör ges till känna.

Det finns olika metoder för att arbeta med denna typ av frågor. Två exempel som beskrivs i det följande är dels arbete med EQ (emotionell intelligens) som pedagogiskt ämne, dels införandet av livskunskap som ämne i skolan.

Emotionell intelligens

Ett av de mer genomgripande sätten att arbeta med värdegrundsfrågor är EQ, emotionell intelligens. Emotionell intelligens är förmågan att tolka och förstå våra egna känslor och dra adekvata slutsatser därav. I skolan arbetar man då efter en metod som kallas EQ-trappan och som innebär att man arbetar med utveckling emotionellt i fem steg. Det börjar med att man ska kunna identifiera sina egna känslor för att sedan gå vidare till att förstå andras känslor, ta ansvar för sitt beteende, kunna kommunicera och slutligen hantera konfliktsituationer. Det innebär att man i de skolor där man arbetat med detta både har infört EQ på schemat som eget ämne och att det har integrerats i övriga ämnen och i hela skolans arbete. All personal får utbildning i EQ, inte bara lärare utan också övrig personal, t.ex. skolbispisningspersonalen.

Livskunskap som skolämne

Ett annat sätt att sätta ytterligare fokus på arbetet med värdegrunden i skolorna är att införa ett särskilt ämne i grundskolan och gymnasieskolan som kan heta livskunskap och inkludera mänskliga rättigheter. Undervisningen i ämnet kan med fördel ske i mindre grupper och finnas med under hela skoltiden, från skolstarten till studenten. Ämnet kan innehålla mat och hälsa, hur vi uppträder mot varandra, jämställdhet, diskriminering, sexualitet m.m. Förslag till teman att arbeta med ska även kunna komma från eleverna själva.

Att sprida goda idéer

Miljöpartiet anser att Myndigheten för skolutveckling ska få i uppdrag att följa skolornas arbete med syfte att skapa ett icke-fördömande förhållnings-sätt hos både barn och vuxna. Myndigheten ska också sprida goda exempel på hur man kan arbeta med dessa frågor, exempelvis genom livskunskap som ämne eller arbete med EQ. Det finns ett behov av ytterligare forskning om

Fel! Okänt namn på

möjligheten att arbeta med utveckling av barns och ungdomars värderingar samt kring olika metoder för att göra detta. Det är viktigt att arbete som bedrivs kontinuerligt följs upp och utvärderas.

Stockholm den 30 september 2005

Mikaela Valtersson (mp)

Mona Jönsson (mp)